

Torsdag 19 september 2019

P9_TA(2019)0021

Vikten av europeisk hågkomst för Europas framtid**Europaparlamentets resolution av den 19 september 2019 om vikten av europeisk hågkomst för Europas framtid (2019/2819(RSP))**

(2021/C 171/06)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av de allmänna principerna om mänskliga rättigheter och Europeiska unionens grundläggande principer som en gemenskap som bygger på gemensamma värden,
- med beaktande av uttalandet den 22 augusti 2019 från första vice talman Timmermans och kommissionsledamot Jourová inför den europeiska minnesdagen för alla offer för totalitära och auktoritära regimer,
- med beaktande av FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna av den 10 december 1948,
- med beaktande av sin resolution av den 12 maj 2005 om sextioårsdagen av slutet på andra världskriget i Europa den 8 maj 1945 ⁽¹⁾,
- med beaktande av Europarådets parlamentariska församlings resolution 1481 av den 26 januari 2006 om behovet av ett internationellt fördömande av brott som begåtts av totalitära kommunistiska regimer,
- med beaktande av rådets rambeslut 2008/913/RIF av den 28 november 2008 om bekämpande av vissa former av och uttryck för rasism och främlingsfientlighet enligt strafflagstiftningen ⁽²⁾,
- med beaktande av Pragdeklarationen av den 3 juni 2008 om det europeiska samvetet och kommunismen,
- med beaktande av sin förklaring av den 23 september 2008 om en europeisk minnesdag den 23 augusti för att hedra minnet av stalinismens och nazismens offer ⁽³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 2 april 2009 om det europeiska samvetet och diktatur ⁽⁴⁾,
- med beaktande av kommissionens rapport av den 22 december 2010 om åminnelsen av brott som begåtts av totalitära regimer (COM(2010)0783),
- med beaktande av rådets slutsatser av den 9–10 juni 2011 om åminnelsen av brott som begåtts av totalitära regimer i Europa,
- med beaktande av Warszawadeklarationen av den 23 augusti 2011 med anledning av den europeiska minnesdagen för offer för totalitära regimer,
- med beaktande av det gemensamma uttalandet av den 23 augusti 2018 från regeringsföreträdarna för EU:s medlemsstater om att hedra minnet av kommunismens offer,
- med beaktande av sin historiska resolution om situationen i Estland, Lettland och Litauen, antagen den 13 januari 1983 som en reaktion på "Baltic Appeal", ett upprop från 45 medborgare från dessa länder,

⁽¹⁾ EUT C 92 E, 20.4.2006, s. 392.

⁽²⁾ EUT L 328, 6.12.2008, s. 55.

⁽³⁾ EUT C 8 E, 14.1.2010, s. 57.

⁽⁴⁾ EUT C 137 E, 27.5.2010, s. 25.

Torsdag 19 september 2019

- med beaktande av de resolutioner och förklaringar om totalitära kommunistregimers brott som antagits av en rad nationella parlament,
 - med beaktande av artikel 132.2 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
- A. I år är det 80 år sedan andra världskriget bröt ut. Detta krig förorsakade mänskligt lidande i en omfattning som aldrig tidigare setts och ledde till att länder i Europa förblev ockuperade i många årtionden.
- B. För 80 år sedan, den 23 augusti 1939, undertecknade det kommunistiska Sovjetunionen och Nazityskland ett fördrag om icke-aggression, den så kallade Molotov-Ribbentrop-pakten, med sina hemliga protokoll, genom vilka Europa och självständiga staters territorier delades upp i intressesfärer mellan de båda totalitära regimerna, vilket banade väg för andra världskrigets utbrott.
- C. Molotov-Ribbentrop-pakten, som följdes av det nazityska-sovjetiska gräns- och vänskapsfördraget av den 28 september 1939, fick som direkt konsekvens att Republiken Polen invaderades, först av Hitler och två veckor senare av Stalin, vilket innebar slutet på Polens oberoende och en tragedi utan motstycke för Polens folk. Den 30 november 1939 inledde den kommunistiska Sovjetunionen ett anfallskrig mot Finland och i juni 1940 ockuperade och annekterade landet delar av Rumänien, områden som aldrig har återlämnats, och annekterade de oberoende republikerna Litauen, Lettland och Estland.
- D. Efter naziregimens nederlag och andra världskrigets slut kunde vissa europeiska länder inleda ett återuppbyggnadsarbete och en försoningsprocess, medan andra europeiska länder förblev diktaturer – ibland under direkt sovjetockupation eller sovjetinflytande – under ett halvsekel framöver och fortsatte att fränkännas frihet, suveränitet, värdighet, mänskliga rättigheter och socio-ekonomisk utveckling.
- E. Vid Nürnberggrättegångarna undersöktes visserligen naziregimens förbrytelser och straff utmättes för dem, men det akuta behovet att skapa ökad medvetenhet om stalinismens och andra diktaturers brott och att pröva dem ur moralisk synvinkel och göra dem till föremål för rättsliga utredningar är aktuellt även i dag.
- F. I vissa medlemsstater är kommunistiska och nazistiska ideologier i lag förbjudna.
- G. Den europeiska integrationen har redan från början varit en reaktion, dels på det lidande som vållades av två världskrig och det nazistiska förtryck som ledde till förintelsen, dels på utbredningen av totalitära och odemokratiska kommunistregimer i Central- och Östeuropa, liksom ett sätt att överbrygga djupa motsättningar och fiendskap i Europa genom samarbete och integration och få slut på krig och trygga demokratin i Europa. För de europeiska länder som lidit under sovjetockupation och kommunistdiktatur innebar EU:s utvidgning från och med 2004 att de återvänt till den europeiska familj där de hör hemma.
- H. Minnet av Europas tragiska förflutna måste hållas vid liv för att hedra offren, fördöma förövarna och lägga grunden till en försoning som bygger på sanning och hågkomst.
- I. Åminnelse av offren för totalitära regimer samt erkännande av och ökad medvetenhet om Europas gemensamma arv av brott begångna av kommunistiska, nazistiska och andra diktaturer är oerhört viktigt för Europas och dess folks enighet och för att Europa ska kunna stå emot nutidens hot från yttrevärlden.
- J. För trettio år sedan, den 23 augusti 1989, högtidlighölls femtioårsdagen av Molotov-Ribbentrop-pakten och åminnelsen av offren för de totalitära regimerna genom den baltiska kedjan, en aldrig tidigare skådad demonstration, där två miljoner litauer, letter och ester stod hand i hand i en mänsklig kedja som sträckte sig från Vilnius via Riga till Tallinn.
- K. Trots att de folkdeputerades kongress i Sovjetunionen den 24 december 1989 fördömde undertecknandet av både Molotov-Ribbentrop-pakten och andra avtal som ingåtts med Nazityskland avsåg sig de ryska myndigheterna i augusti 2019 sitt ansvar för denna pakt och dess konsekvenser, och arbetar för närvarande med att sprida åsikten om att det i själva verket var Polen, de baltiska länderna och västvärlden som satte i gång andra världskriget.

Torsdag 19 september 2019

- L. Åminnelse av offren för totalitära och auktoritära regimer samt erkännande av och ökad medvetenhet om Europas gemensamma arv av brott begångna av kommunistiska, nazistiska och andra diktaturer är oerhört viktigt för Europas och dess folks enighet och för att Europa ska kunna stå emot nutidens hot från yttervärlden.
- M. Ohöjlt radikala, rasistiska och främlingsfientliga grupper och politiska partier har sysslat med uppvigling till hat och våld i samhället, till exempel genom att sprida hatpropaganda på internet, något som ofta medför att våldet, främlingsfientligheten och intoleransen ökar.
1. Europaparlamentet påminner om att i artikel 2 i EU-fördraget föreskrivs att unionen ska bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Parlamentet påminner om att dessa värden är gemensamma för alla medlemsstater.
 2. Europaparlamentet betonar att andra världskriget, det mest förödande kriget i Europas historia, började som ett direkt resultat av den ökända nazityska-sovjetiska icke-angreppspakten av den 23 augusti 1939, även kallad Molotov–Ribbentrop-pakten och dess hemliga protokoll, varmed två totalitära regimer som hade det gemensamma målet att erövra världen delade upp Europa i två inflytelsezoner.
 3. Europaparlamentet påminner om att de nazistiska och kommunistiska regimerna genomförde massmord, folkmord och deportationer och orsakade förlust av liv och frihet under 1900-talet i en omfattning som aldrig tidigare skett i mänsklighetens historia, och erinrar om det fruktansvärda brott som nazisternas utrotning av judarna utgör. Parlamentet fördömer på det skarpaste de aggressionshandlingar, brott mot mänskligheten och omfattande människorättskränkningar som förövats av naziregimen, kommunistregimerna och andra totalitära regimer.
 4. Europaparlamentet betygar sin djupa högaktning för varje offer för dessa totalitära regimer och uppmanar EU:s alla institutioner och aktörer att göra sitt yttersta för att säkerställa att ohyggliga totalitära brott mot mänskligheten och systeminbyggda grova människorättskränkningar inte råkar i glömska utan fastmer tas upp inför domstol, samt att garantera att sådana brott aldrig begås på nytt. Parlamentet betonar vikten av att hålla minnet av det förflutna levande, eftersom det inte går att försonas utan att komma ihåg, och bekräftar återigen sin enade hållning mot allt totalitärt styre, oavsett ideologisk bakgrund.
 5. Europaparlamentet uppmanar EU:s samtliga medlemsstater att göra en tydlig och principfast bedömning av de brott och aggressionshandlingar som de totalitära kommunistregimerna och nazistregimen gjort sig skyldiga till.
 6. Europaparlamentet fördömer alla yttringar och all spridning av totalitära ideologier, såsom nazism och stalinism, i EU.
 7. Europaparlamentet fördömer den historiska revisionism och glorifiering av nazikollaboratörer som förekommer i vissa av EU:s medlemsstater. Parlamentet ser med djup oro dels på att radikala ideologier accepteras alltmer, dels på att det sker en återgång till fascism, rasism, främlingsfientlighet och andra former av intolerans inom Europeiska unionen, och är bekymrat över rapporterna från vissa medlemsstater om politiska ledares, politiska partiers och brottsbekämpande myndigheters samröre med de radikala, rasistiska och främlingsfientliga rörelserna med olika politisk färg. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att så skarpt som möjligt fördöma sådana handlingar eftersom de undergräver de EU-värden som heter fred, frihet och demokrati.
 8. Europaparlamentet uppmanar samtliga medlemsstater att högtidlighålla den 23 augusti som den europeiska minnesdagen för offren för totalitära regimer på både EU-nivå och nationell nivå och att öka den yngre generationens medvetenhet om frågorna genom att införa undervisning om totalitära regimers historia och en analys av konsekvenserna av dem i kursplaner och läromedel i samtliga skolor i EU. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att stödja arbetet med att dokumentera Europas svåra förflutna, exempelvis genom att protokollen från Nürnberggrättegångarna översätts till alla EU-språk.
 9. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att fördöma och motverka alla former av förnekelse av förintelsen, inbegripet banalisering och minimering av de brott som begicks av nazisterna och deras sympatisörer, samt även motverka banalisering i den politiska debatten och i medierna.

Torsdag 19 september 2019

10. Europaparlamentet efterlyser en gemensam kultur av hågkomst som fördömer de brott som begåtts av fascistiska, stalinistiska och andra totalitära och auktoritära regimer, eftersom detta är ett sätt att främja motståndskraften mot nya hot mot demokratin, i synnerhet bland den yngre generationen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att, via den dominerande kulturen, främja utbildning om mångfalden i vårt samhälle och vår gemensamma historia, inbegripet utbildning relaterad till grymheterna under andra världskriget, såsom förintelsen, och den systematiska avhumaniseringen av dess offer under ett antal år.

11. Europaparlamentet uppmanar ytterligare till att den 25 maj (minnesdagen för när hjälten från Auschwitz, ryttmästare Witold Pilecki, blev avrättad) ska bli den internationella dagen för hjältarna i kampen mot totalitarismen, vilket blir ägnat dels att högakta och hylla alla dem som, genom sin kamp mot tyranniet, ådagalagt sitt hjältemod och sin sanna människokärlek, dels att ge kommande släkten ett tydligt föredöme om hur man rätteligen bör förhålla sig till hotet om totalitärt slaveri.

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ge verkningsfullt stöd till projekt för historiskt minne och hågkomst i medlemsstaterna och till den verksamhet som bedrivs av plattformen för Europas minne och samvete, liksom att avsätta tillräckliga finansiella medel inom programmet "Ett Europa för medborgarna" i syfte att stödja åminnelsen och hågkomsten av totalitarismens offer, såsom det framhålls i parlamentets ståndpunkt om programmet för rättigheter och värden 2021–2027.

13. Europaparlamentet förklarar att Europas folk fritt valt den europeiska integrationen som modell för fred och försoning för att engagera sig för en gemensam framtid, och att Europeiska unionen har ett särskilt ansvar att främja och slå vakt om demokratin, respekten för de mänskliga rättigheterna och rättsstaten, inte bara inom utan också utanför Europeiska unionen.

14. Europaparlamentet påpekar att genom sin anslutning till EU och Nato har länderna i Central- och Östeuropa inte bara återvänt till den europeiska familjen av fria demokratiska länder, utan också, med stöd från EU, uppvisat framgång med reformer och socioekonomisk utveckling. Parlamentet betonar dock att detta bör kvarstå som ett alternativ som står öppet för andra europeiska länder, enligt vad som föreskrivs i artikel 49 i EU-fördraget.

15. Europaparlamentet vidhåller att Ryssland kvarstår som den totalitära kommunismens största offer och att landets utveckling till en demokratisk stat kommer att hindras så länge som regeringen, den politiska eliten och den politiska propagandan fortsätter att bortförklara de kommunistiska brotten och glorifiera den totalitära sovjetregimen. Parlamentet uppmanar därför det ryska samhället att göra upp med sitt tragiska förflutna.

16. Europaparlamentet är djupt oroat över dagens ryska ledarskaps arbete med att förvränga historiska fakta och bortförklara brott som begåtts av den totalitära sovjetregimen och anser det som en farlig del av det informationskrig som förs mot det demokratiska Europa för att splittra Europa. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att resolut motverka dessa försök.

17. Europaparlamentet uttrycker oro över att totalitära regimers symboler fortfarande används i det offentliga rummet liksom för kommersiella syften, och påminner om att ett antal europeiska länder har förbjudit användningen av både nazistiska och kommunistiska symboler.

18. Europaparlamentet noterar att det på offentliga platser (parker, torg, gator etc.) i vissa medlemsstater fortfarande finns monument och minnesmärken som förhärskar totalitära regimer, och att detta banar väg dels för en vinkling av historiska fakta om andra världskrigets konsekvenser, dels för spridning av det totalitära politiska systemet.

19. Europaparlamentet fördömer att extremistiska och främlingsfientliga politiska krafter i Europa alltmer ägnar sig åt att förvränga historiska fakta och använder sig av en symbolik och retorik som minner om olika aspekter av den totalitära propagandan, däribland rasism, antisemitism och hets mot sexuella och andra minoriteter.

20. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att säkerställa efterlevnad av bestämmelserna i rådets rambeslut för att motarbeta organisationer som sprider hatpropaganda och våld i det offentliga rummet och på nätet, och att effektivt förbjuda nyfascistiska och nynazistiska grupper och andra stiftelser eller sammanslutningar som hyllar och förhärskar nazism och fascism eller annan form av totalitarism, samtidigt som den nationella rättsordningen och jurisdiktionen respekteras.

Torsdag 19 september 2019

21. Europaparlamentet betonar att Europas tragiska förflutna bör fortsätta att fungera som en moralisk och politisk inspirationskälla för att möta de utmaningar som dagens värld står inför, däribland att kämpa för en rättvisare värld, att skapa öppna och toleranta samhällen där etniska, religiösa och sexuella minoriteter är välkomna samt att få de europeiska värdena att fungera för alla.
22. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, Rysslands дума och parlamenten i länderna inom det östliga partnerskapet.
-